

בשיאו טהור הגאנט הנגדל ר' ברוך שרנא שליט'א
ראשון הרג'ר ר' יעקב סטרו שליט'א

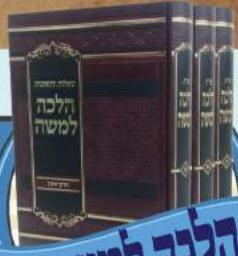
רמות טולמה - גילה
טלפון: 0527-150-637

וזוא לאור נ"י בית ההוראה "מעיין טהור"

הלכות אקטואליות ומעשיות

מתוך סדרת הספרים שו"ת הלכה למשה ופסקין שבת
מאთ הרב יניב נסיר טלית"א

ראש בית ההוראה וממח"ס שו"ת הלכה למשה וממו"ץ דק"ק מהנה אפרים

פיצה של חברות "פיצה האט" מהסוג העבה הנקראת גם "פיצה מטוגנת" או "פיצה פאן" מה ברכתה והאם יש עליה קביעות סעודה

ע"ש.

ובספרנו (ח"ג סי' טו אות ט) הבאנו דעת האחרונים שסבירים שהמן מועט הבא ליתן טעם ולא רק שלא ישוף. חשב טיגון ודוחינו סברתם, הויל שמיופרש בדבורי רבותינו הראשונים היפך דבריהם, ולתוועלת המיעין אין איזין לשונםשוב, דהנה ראוי בערך השלחן (ס"י קסח סעיף מו') שהביא דברי הרמ"א בשם הגמ"י שהמן מועט בכדי שלא ישוף לא הווי טיגון, וכותב ע"ז שדווקא אם כוונתו רק בכדי שלא ישוף אבל אם כוונתו גם לטיגון נחשבת העיטה למוגנת, עכ"ל. ומבוואר שככל שנתן השמן גם בשבייל להטעים ע"פ שנוטן גם ע"מ שלא ישוף ברכותו במ"מ ומעין שלוש. והביאו גם בספר שערי הרכבה (פרק טז הל' כת בהורה נת). וביע"ז כתוב בפסקין התשובות (ס"י קסח אות ב), ע"ש. אולם הנה רבנו מנוח (פ"ג מהל' ברכות ה"ט) כתוב וז"ל: ואוthon רקייקן שבלי'תן עבה שאופין אותו במחבת או במרקחת ונקראים פופול'ש או בוניניאו"ש מברכים עליהם המכזיא, וא"ג דיחיב בהו שמן בשעת אפייה, לפי שאיןו אלא מעט "להטעימוו" וכייד שלא ישרפו בחום המחברת, עכ"ל. ומבוואר שאף כשמטרתו במעט המשמן גם להטעים, אף"ה החשיב אפייה ולא טיגון. וכן מבוואר בחידושי מהר"ס חלאוה (פסחים ול' ד"ה ובירושלמי) שכחוב בזה"ל: פישקינינוש כיון שאין מתבשלין בשמן הרבה אלא מעט "להטעים" ושלא ישוף, חיבין בחלה וمبرכים עליוון המכזיא, עכ"ל. ואף שמצוין בכמה מדברי הראשונים כנ"ל שנקטו שמעט המשמן הוא בכדי שהעיטה לא תשוף, אין להזכיר מדבריהם שכחדר נותן השמן גם בשבייל להטעים, ע"פ שנוטן גם בשבייל שלא ישוף, ברכותו תהיה במ"מ ומעין שלוש. דקושטא דמליהא קאמרו שבד"כ מעט שמן הניתן באפייה עיטה במחבת, הוא בכדי שהעיטה לא תשוף. והסקנו דמלילא לדברי הראשונים אנו שומעים.

אבל לכואורה בהיות ודעת ר"ש ברורה לפנינו שמעט שמן חשוב טיגון וכ"פ כמה אחרונים, ומהן פסק הדין (בסי' קסח סי' ג') כדעת ר"ש, ומאייך דעת רוזה"פ שטיגון בשמן מועט ל"ח טיגון, א"כ עדיף לנו להשות דעת ר"ש ולישב דברי האחרונים שטיגון בשמן מועט ל"ח טיגון - אבל בשחשמן מועט ובא ליתן טעם בעיטה, ברכותו מזונות וחшиб טיגון וכגון'ל.

והנה בספרינו הקטן שם (בסימן יה) בתחום שלפי אופן עשיית

בස"ד
אייר תשפ"א לפ"ק.
הנה בספרינו הקטן שו"ת הלכה למשה חלק ב' ובחלק ג' דנו על דין עיסה המטוגנת בשמן מועט שלא ישוף. ובתחילה (חלק ב' סי' יד) כתבנו להוכיח מכמה מרבותינו הראשונים ש夷סה המטוגנת בשמן מועט ע"מ שלא ישוף נחשבת מטוגנת וברכבתה מזונות ולא שייך בה קביעות סעודה. ולפי זה נמצא שפשוט שהפיצה הנ"ל ברכבתה מזונות ולא שייך בה קביעות סעודה. ואמנם בחלק ג' (ס"י טו) שבנו לדון בעיקר דין עיסה הנ"ל והבאנו שהדעה הנ"ל אינה מוכרתות ועicker דעת הראשונים ש夷סה שטיגונה במעט שמן שלא תשופ העיסא כאפואה ושיך בה קביעות סעודה (ואם לא קבוע סעודה תלוי ממה עשויה העיסה כעicker דין הש"ע בס"י קסח סי' ע"ז בעיסה שנילואה לשם). וגם הראשונים שבתבוננו דחויבא טיגון סתרו דברי עצם במקום אחר, ולכן העלינו כדיה הרוחות שטיגון בשמן מועט לא חביב טיגון.

אלא שנראה שככל זה בטיגון מועט כשהשמן ניתן ע"מ שלא תשופ העיסא, אבל בשמן מועט הבא ליתן טעם לכואורה יש לחוש לסב"ל וחשוב מעשה קדרה, ואפרשת שיחתי, שהנה דעת רבנו שימוש שאף בטיגון בשמן מועט מקרי טיגון, וכמו בוואר בר"ש (פרק דחלה) בתירוץ הראשון שכתב שהוא עיקר. וכן מתבادر מדברי הסמ"ג (עשה קמא) שלמד כן בדעת הר"ש. ושבן דעת עוד כמה מרבותינו הראשונים, ראה בסמ"ק (ס"י קנא) ובפירוש קדמון שם. וע"ע בשבה"ל (ס"י קנט) בשם ר' אבגדור לאוככל), ובספר המכדריע (ס"י סג), ועוד. וכן מתבادر מדברי כמה מרבותינו האחרונים, וכמ"ש המג"א (ס"י קסח סי' ק לא וס"ק לו) וכמו שביאר המוחה"ש שם. וכ"ה בשו"ת פרח שושן (כלל א' סי' ח), ובסידור הגרא", ובשוח"ת אבני נזר (יוז"ס סי' תיד), ובעה"ש (ס"י קסח סי' מד), וקצתות השלחן (ס"י מהאות ה-ט). ע"ש. ועוד רבים מהאחרונים.

עווד שלדעת הפטמ"ג (ס"י קסח א"א ס"ק ול') גדר טיגון הוא לפחות המבוואר בס"י קסח סי' ז. והיינו כל שנוטן טעם. ע"ש. וכ"כ בבני ציון ליכטמאן (ס"י קסח סק"כ) שלדעת מרדן הש"ע כל שהמשקה ניכר בעיטה נקרא טיגון. וכ"כ בכח"ח (שם, ס"ק קכט), ובאורח נאמן ח"ד (ס"י קסח ס"ק נח), ובמנחת אשור (ס"י קסח הע' נ).

כמו שכחכנו בתחילת, ובמגש שמנוחה בו הבזק יש שמן הרבה ונוזל ואני נכנס בוגוף הבזק אלא קrhoש קצר מוחמת שכובנים אותו למקדר וחלק נדבק בתחתית הבזק מלמטה באופן קrhoש מיד בכונסה לתנור מתגן. כדוגמת ואופן טיגון ב"מרגרינה"- דבודאי אינו שונה מטיגון בשמן. וא"כ נראה ברור שיש שם שמן בכמות ניכרת שבאה מתחת טעם, (וכן כוונת הבעלים- לחת טעם- כפי שאמרו לו).

וכן מבואר בהדיא בשוו"ת הריב"ש (ס"י כה) שכח, ומה שאמרו שהר"ש ז"ל הילך עלייו ועשה חילוק בין שיש שמן הרבה לשמן מעט. לא ראייתי זה בתוספות ולא בשאר חיבורין. והלא במנחת מרחשת מעשה רוחשין מותך שככל היה עמוק, ואין מנהה חסירה מלוג שמן לעשרון בין בלילה ואפייה, "ואם זה הוא שמן מועט יודיענו מהו מרוובה". איברא שם אין בו שמן כדי טיגון ורק שימושהין מעט הכללי כדי שלא תדבק בו העיסה מותך שככלתה רכה ושתחיה נוח להסתלק מן הכללי, זה אינו נקרא ע"י משקה, ודיננו כדין להם. ע"ב. ומובואר שב"מלה מוחמת מוחשת" שיש בה לוג שמן על עשרון עיסה- קורא לזה הריב"ש "שמן מרוובה", ו"עשרה" הוא שני קילו וארבע מאות ושמונים ושמונה גרם, ומהם היו עושים עשר חלות (כמובואר ברמב"ס פ"ג מהל' מעשה הקורבנות ה"י), שהם עשר עיסות נפרדות, שככל אחת מהן יש מאתים ארבעים ותשע גrams לערך, ו"לוג" הוא ארבע רבעיות שם שלוש מאות עשרים וארבע סמ"ק, ונמצא שישוור השמן שהוא נתגין על כל עיסה של חלה (מתוך עשרה החלות הנ"ל), הוא לכל היוטר שלושים ושלוש סמ"ק שמן, שכן הוא החישוב שהקליקים שייעורelog השמן לעשר החלות כל אחת בפני עצמה. ונמצא של עיסה של מאות ארבעים ותשע גrams, נתנו שמן במנחת לכל היוטר בשיעור שלושים ושלוש סמ"ק, ולהז קורא הריב"ש "שמן מרוובה".

ונוד שבאמת לא כל כמות לוג שמן היו נתונים במחבת לצורך הטיגון, שמקצת מלוג השמן היה בכלי נתון עליון הסולת, ועוד נתן על הסולת הילך נסף מלוג השמן ובכלל השמן עם הסולת, ואופה אותה במחבת או במחחת, נתונה בכלי שרת, ואחר כן יוצק עליה שאר השמן הנותר מלוג השמן. כמובואר בהרמב"ס (פ"ג מהל' מעשה הקורבנות ה"ז). ע"ש. ונמצא שליש מלוג השמן היה ניתן במחבת במחבת לשם טיגון, אבל שליש נוסף היה ניתן בוגוף הסולת ומעורבב עמו, ועוד שליש האחרון היה ניתן בככל אחר טיגון שהמנחה כבר בכלי אחר, ואני שיקד כלל לעצם ה"טיגון". וא"כ רק שליש מלוג השמן היה משמש לצורך טיגון המנחה ממש.

והנה אם נבוא לשער באחוזים את השיעורים הנ"ל שהיו במנחת מחבת ומרחשת יצא לנו שבשיעור 13.8 אחוז שמן נתנו במנחת הנ"ל נחשבה כמתוגנת, ומהו יש להוציא את כמות השמן שהיו נתנים ובולטים בוגוף העיסה ואת השמן שהוא יוצקים על גבי העיסה אחר הטיגון ונמצא שהשיעור של השמן שהיא ניתן במחבת לטיגון היה בהיחס של פחות מ-8 אחוזים בהרבה וקרובה ל-8 אחוז. ואני יש לומר שעיקר השמן שניתן בעיסה יש לצדרו לשיעור שמן הטיגון (ועיין בשוו"ת הלכה למשה ח"ג סי' טז בכירור הסברא באורך גבי מלאוח), אבלDOI שאיינו נחשב כשמן הטיגון ממש אלא מצטרף, ומילא כל שהשמן הנתון במחבת קרוב ל-10 אחוז א"כ נראה בודאי שהינו בכלל גדר שמן עמו. ובנ"ד בעיסת הפיצה כמי הבירור כמות השמן כלפי הבזק הנה הינה 15% אחוז, ומילא נכסה כבר בגדר "שמן מרוובה" בודאי, ונמצא שעיקר הדין הפטוט נפקא לנו שדין הפיצה הנ"ל כמתוגנת. ושוב פרוסם מקורוב מכתב מאת הראשון לצוין הגור"י יוסף שליט"א, ושם הורה ג"כ שברכת הפיצה הנ"ל מזונות גם בקביעות סעודת.

ולפי כל הנ"ל נראה הלכה למשה שברכת הפיצה הנ"ל בורא מני מזונות ומיען ג' גם כשותפֶל ממנה שיעור גדול, ולא שיקד בה קביעות סעודת מכל מעשה קדרה.

הפייצה הנ"ל, שעיצם בלילתה מלאה וספוגה בשמן, וגם קודם שהיא ניזנת במחבת, שמים במחבת מצקת שמן, ונהייה שכבה של שמן במחבת והשמן מביעב מים כמו כמו פועלן טיגון, ורואים שהפייצה לאחר שהיא יוצאה מההפייה היא ספוגה בשמן, ואפילו יותר מסופגניה. הרי שברב נכנס בספק "שמן עמוק".

ומאז רבים שואלים כיצד הדין למשה, כי הוא דבר מצוי מאד, והנה בא לפניו יידינו ר' בן מזרחי הי"ו שהוא בעליים של "פייצה האט" בדומה מקוםות והביא לנו סרטון (מתעם חברת "פייצה האט") ותמונה מפורחות כיצד נעשה התהילה. ובראותנו התהיליך קיבלנו תמונה שונה מהן", והנני לתארה אחר שראיתיה בסירטוניים הללו.

את בזק הפיצה מקבלים בכל סנייפ כשהוא מוכן וקפוא. ויש בעיסתו שמן בכמות שמצויה בכל עיסת פיצה רגילה. בעודו קפוא לckerhim מגש עמוק קצת ולוקחים מצקת שמן קטנה ומיניחים בתוך המוגש. אחר כן לckerhim את הבזק הקפוא ומיניחים אותו באמצעות המכש ולחיצים אותו במגע סיבוב בכדי להוציאו באמצעות האור ולחחת אפקט "וואקום". אחר כן מברישים את קצוות הבזק בעודו שמן וטובלים את המברישות 4 פעמים ומורחים. בשלב ב', מכינים את המוגש כך למקרו בכדי שיופרש, שלב ג' מכים את המוגש ולחיצים אותו במהלך התהילה. בסיום שלב ה' ממכרים מיניחים להחפה במקשיר התהילה. בזק מיניחים בחום היום שהוא מעלה מציאות ותלוי בזמן הנזכר לכך שאמ מיניחים מיניחים להחפה במקשיר התהילה. בזק מיניחים בעצmeno- בסיום התהילה קודם שמכנים את המוגש והבזק לתנור, לא נשאר על המוגש שמן כמעט בכללו. זולת להז שמן בכל השמן שהוא במגע נבלע ככלו בתחום העיסה של הבזק, ונמצא כי בעת שנכנס לתנור אין כל שמן בתחום המוגש!. ואולם בעת האפייה עצמה השמן שבונזל מהבזק למגע ווללה שב לבזק ויורד וחוזר חלילה עד שבסיום האפייה יוצא המוגש ריק ממש- ומה שמקבלים בבית מגש פיצה בקרטון והוא שמנוני הרבה, הוא מהמת שבעצמן שיושב חם בתוך קופסת הקרטון עד שמגיע אל בית הלקו והוא "מזע" את השמן שבו אל תוך הקרטון. ע"כ אופן המזיאות.

והנה בהז השותנה לנו התמונה, כי בודאי שאין ברור לקרוא לנדר זה "טיגון", שהרי אין כל שמן במגע בעת כניסה לתנור- ומה שיש שמן בוגוף העיסה, הנה במאית הדיננו כמו כל עיסת המלאה שמן שברכתה מזונות, אבל קביעות סעודת יש בה. ואמנם מצינו סברת הגאון ר' יצחק רצאבי שליט"א שהידיש שולחן בשוו"ת עלות יצחק (ח"א סי' לו) גבי בונאה שהואיל שנעשה בסיר סגור והשמן הוזר ועללה בעיסה, لكن לא שיקד בו קביעות סעודה, ע"ש. אבל הנה כל זה בשנעשה בסיר סגור כאמור שלבן מה"לץ" שבו השמן נמצא הוא פועל פועלן טיגון, או באופן שני שבחצק עצמו יש שמן הרבה מכם בחצי מכמות הבזק ולמעלה כמו ג'חנוך ומלאוח שבבצקם מעין אלו חידשנו בשוו"ת הלכה למשה (ח"ג סי' טז) לא שיקד קביעות סעודת מהמת עיקר הבזק, אבל בנו"ד אין לנו בוגוף הבזק אלא כ-15% שמן (כבודות בן מזרחי הי"ו הנ"ל), וגם איןנו נאפה בכלי סגור אלא בתנור פתוח, הוא בבחינת הבו דלא לסייע עלייה. וע"ע בשוו"ת עלות יצחק שם שכתב: "ואמנם זה נכון שהגהנו"ן דרכו להיעשות בכלי סגור, אבל אין זו הסיבה לברכתו האמורה, רק בכלאו הכי מצד שנעשה בשמן רב נפק מותרת להם, אך לא פריטנו זה, משא"כ בכוכאנ"ה שהסיבה מפני הכלוי הסגור מתבשלת עם ההבל שללה והוא ליה מותרת במשקה", עכ"ד. ובנ"ד שני הנסיבות אינם וכאמור. אבל לפי דברינו הנ"ל שכשהשמן בא ליתן טעם הרי הוא בטיגון גם בשמן מועט, שפיר דמי.

ומלבד כל הנ"ל, הנה שוב הכלך ידיין האברך היקר ר' עידן פרנקו הי"ו לפיצה האט סנייפ ניזות" ירושלים, וראת התהיליך בעיניו וגם צילם, ומצלום התמונה והסירטוניים שהביא עוללה שהמציאות

פנוי דעת
מתוך דרישות ומאמרי
ראש בית ההוראה שליט"א

רוחנית כמו תורה.
אבל מתי זה יתכן, איך בדור או אברך או מכוגר יהנה ויעדיף תיריה במקום סטיק...
בשחתתיריה תביא לו סיפוק - הוא יעדייף תיריה על סטיק, ניתן לבחון את זה בפשטות.

במסיבת "סיום המוסכת" גם אם היא נערכת בין כותלי המכול בלב השכעה מרובת, ממה חמיסים נהנה ומספק יותר, מהעוף שמנוח לו בצלחת או "הסימן עצמו?", ברור שהמשמעות גם בימים שלפני ואחריו.

תורה שנלמודת ללא כל סיפוק, בדרך כלל לא מchioקה לאורך זמן, אדם שלומד בלי "לאחוב את זה", קשה שיצליה.

כל אחד והדרך שנותנת לו סיפוק, הלכה, סיום מסכת או חיבור ספר. אין אדם למד אלא במקומות שליביו חוץ.

בדוק את עצמה, מה הליכוד שנותן לך סיפוק. הצב לך יעד וצא בדרך, בשמה...
שמה שתנתן לך סיפוק אמיתי.

כשהם סיימו הלכו להשביע נפשם באיזה פיתה שווארומה, הם הגיעו אליוור לא יידעו אם הגיעו או לא, כשהם הגיעו בעלי החנות סגור את הדלת אחריהם, נשאר מספר מנות מצומצם והשעה מאוחרת, הם אחרים. **דקה** אחריהם הגיעו זוג שהאהשה בחזרין, המוכר לא שעה לפתחם להם והציגו שאין לנו מה להגיש להם.

אחד מהabricים לא חשב פערם הוא יותר על מנתו והורה למוכר להעבירה לאשה בחזרין...
הילדה מלכמת היום הולדת' והוא ברך באותו מצב, האם הם נהנו או לא?

לכורה לא, הם לא אכלו והוא אפילו במצב של רעב [כל דברתו].

אבל הם נהנו יותר ממי שאכל, הם חוו "סיפוק", לא הנאה, ההבדל בדור ומוכר, הנהה היא רגנית, וחולפת, סיפוק הוא הרבה יותר عمוק ונמשך לאורך זמן, מעצב את נשוא ומידותיו של האדם.

זה ההבדל בין הנאה של עולם הזה לבין הנאה

מי אוהב לאכול תורה

בזמן השואה האידוי' מצאנו לא היה אוכל את המрок הדלה שנטע המרץ' ימ"ש מחשש פיגולים, הוא העביר אותו בקביעות לקבוצת בנות שיתנו למי שהכי צריכה מבניהן. יום אחד היה לאחאת מהן יום הולדת', הוא העביר את המрок אליה ואמר שהיא תתן למי שהכי צריכה...

הרבה הרימו גבה, למה לא להביא ל"מלכת היום הולדת'" עצמה?.

עוד סיפור בן ז מגני, קבוצת אברכים הלכו בערב ל"חמי געש" לקיימם בעצם "זקורי ה' ייחלו כה" לבני היישוב, לשיטת החסידים הלכו ל"בנאות דשא"....

דברי זכרון על ראש הישיבה הגאון הגדויל
ר' שלום הכהן זצ"ל נשיא מועצת
חכמי התורה וראש ישיבת פרות יוסף,
מתלמידיו הרה"ג ר' שי קבסה שליט"א
ראש מולל פעה"ק ת"ז

ויתר, כי הכל היה מתוק אהבתו העצומה לתלמידיו.
עם כל זאת שודאי וודאי היה לכל התלמידים מודע גדול ממן רה"ז צוק"ל, כי מי הוא זה ואיזהו שלא רעד מגדולתו העצומה בשחיה בקרבתו, כי' העצומה בשחיה בקרבתו, כי' בד בבד עם היראה, היה לכל תלמידיו אהבה העצומה של כל תלמידיו אליו, עד שלפני כמה שנים (טבת תשע"ד) קיבץ מרדן רה"ז צ"ל את כל הראשי ישיבות הספרדים ודרש בפניהם בענייני דיוומא, ואז פתח פיו בקדושה ואמרה, "ראש ישיבה שתלמידיו לא דבוקים אחריו מאהבתם אליו [בגלל האהבה שהוא אהוב אותם], אין רاش ישיבת!! אם הרаш ישיבה לא אהוב את תלמידיו, איך יתכן שיחנק אותם ויגדלים לתורה ועובדת ה?!"

ובשמעי (בחקלה) את דבריו הקדושים הנ"ל היוצאים מפי הקדוש, אז התגללה אליו הסוד הכספי של סיבת האהבה העצומה של כל תלמידיו אליו.

תנצל"ה.

אהבתו העצומה לתלמידיו.
זה כל זאת שודאי וודאי היה לכל התלמידים מודע גדול ממן רה"ז צוק"ל, כי מי הוא זה ואיזהו שלא רעד מגדולתו העצומה בשחיה בקרבתו, כי' העצומה בשחיה בקרבתו, כי' בד בבד עם היראה, היה לכל תלמידיו אהבה העצומה של כל תלמידיו אליו, עד שלפני כמה שנים (טבת תשע"ד) קיבץ מרדן רה"ז צ"ל את כל הראשי ישיבות הספרדים ודרש בפניהם בענייני דיוומא, ואז פתח פיו בקדושה ואמרה, "ראש ישיבה שתלמידיו לא דבוקים אחריו מאהבתם אליו [בגלל האהבה שהוא אהוב אותם], אין רاش ישיבת!! אם הרаш ישיבה לא אהוב את תלמידיו, איך יתכן שיחנק אותם ויגדלים לתורה ועובדת ה?!"

ואידך גיסא עיקר מה שרצית להזקיר הוא ענן מאידך גיסא עיקר מה שרצית להזקיר הוא ענן

כבר ידוע ומפורסם בכל העולם
כלו את גודל קדושות מרדן רה"ז
צ"ל, וגודלו העצומה בתורה.
לכן רציתי לכתב על עניין אחד
שע"פ רובינו ידוע לאלו
שלא זכו להכירו מקרוב.

אמרו חז"ל (כתובות כג):
כהוראה לרב המלמד תורה
לרבים, "נוהג נשיאותך ברמים,
וזורק מרה לתלמידים". אמן
הוסיפו שם, דהינו דוקא
בפרהסיא, אבל בצעיניא יש
להראות לתלמידיו אהבה
גדולה, ע"ש.

מן רה"ז צוק"ל קיים זה
כפשתו. דנה דרשו חז"ל
(ברכות כב). דכמו שניתה
מחמת האהבה העצומה בשחיה
ממן צ"ל לתלמידיו, בבחינת
"כמה הפנים לפנים, כן לב
האדם לאדם" (משלי כז, יט).

זכורני כמה פעמים בשיעורי
זהה תלמידים היו מונשים כה,
והחרגשה הייתה שע"י שמיעת
תורה באימה וביראה ובורת
ובזיע, כך צרך ללמדוד תורה
באימה וביראה בורת ובעזע.

זכורני כמה פעמים בשיעורי
זהה תלמידים היו מונשים כה,
והחרגשה הייתה שע"י שמיעת
תורה מאפיי הקודש, הננו

מקבלים תורה כודר סני.

ז' היה החרגשה אפיקו
בשיעור "רגיל" אצל, כ"ש
וק"ז בשיחות הקדשות שהיה
דורש פעם בחודש בليل שבת
مبرכים שכל החודש היו
התלמידים מצפים לאו
שיהה ומתיוכננים אליה, וכ"ש
וק"ז בשיחות הקדשות בראש
השנה שארכו למשך משעה
שלמה, שכל מילה בהן נאמרה
בקדושה ובטהרה. אשר עין
בראתה כל אלו.

מאידך גיסא עיקר מה
הוסיפו עוד אהבה אליו יותר

רב אליהו
כהן צדק שליט"א

גזרת מרחצאות

חכמיינו זכרונם לברכיה גרוו שלא,
ירץ אדם בשבת במים חמימים,
ועופ"י שנתחמו קודם השבת.

טעם הגיריה: בתקילה היה מותר
לחוץ בשבת במים חמימים שהחומר
מע"ש,

אלא כאשראו חכמים שהבלנים אשר
לחכם את המים ביום השבת
ועברו זהה על אישור הבעל
ובישול, והיו אומרים שלאו מים
שהוחכו מע"ש,

לכן גרוו חז"ל שלא יריצו במים
חמים אף' שהוחכו מע"ש דהינו
אפ' לא נעיטה שם מלאכה אסודה
כדי שלא יבואו בני אדם לחמס מים
באישור שבת. עפ"י גמ' שבת (טל:
מ).
גדור האיסור: אישור רחיצה במים

חמים בשבת הוא כשרוחץ כל גוף
או אפיקו אבר אבר והוא רוב גוף,
אולם כשרוחץ פניו ידיו ורגלו או
שר ארברים והוא מיועט הנוף מותר

(שׁו"ע שכ" ס"א), ודוקא שלא
נעשית מלאכה ברחיצה זו, וכגון
שהוחכו מע"ש או בשבת עצמה ע"י
השמן. וא"כ על פי הנ"ל וחיצת
כלים במים אלו מותרת,

אולם מים שהוחכו ע"י בילד
הشمלי אסורים. (הלו"ב סימן שיש
עמ' קעג).

הלווה לא משלם יתבע אותו ואמ הוא לא משלם פונה אל העבר. אבל ערב קבלן המלה יכול לפנות אליו באופן ישיר אפילו אם הוא לא תובע מהלווה, אבל ערב שלוף דוח המלה לא יוכל לATAB ערב מהלווה רק מה עבר.

אבל יש ערבית שמהחיב אפילו אם הוא לא הזכיר שום ערכות ולא אמר שהוא ערבית, כמו בשאלת הוה ששאל אותו המלה אם חבירו נאמן ואפשר לסייע עלייו ואמר לו כן הוא נאמן, ולבסוף לא שילם, חיב עלה למלואה את כל סכום ההלוואה. ודוקא כשייש הוכחה שהוא סכם עלייו ולבן הלווה לו. וכותב הרמן"א הטעם כיון שהוא אמר לו שהוא נאמן זה כמובן נחקר להיות ערבית שלו, אבל הסמן"ע וכן הנטיבות כתבו שאין כאן חיב ערבות אלא חיב מדין מזוק בדין גורמי, שהוא חיב כמו אם שהראה מטבח לשולחני לדעת אם הוא מזוק אם לא, והוא אמר לו שזה לא מזוק, ובסוף נמצא שזה מזוק שהוא חיב לשלים לו מדין מזוק.

ובכתב הרמן"א שלא חיב רק אם נמצאה שבשעה שהוא הלווה לו הוא לא היה נאמן, אבל אם בשעת ההלוואה הוא היה נאמן והיה בטוח שישלים אלא שאח"ב קרא לו מקרה ונראה לא בטוח פטור מלשלם.

ולכן במקרה הזה כיון שהוא סכם עליו על ההלוואה יש לו דין ערבית שחיב לשלים.

שו"ת אקטואליות

**ממו"ר הגאון הגדול ר' ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים ונשיא בית ההוראה "מעין טהור"**

ברוך שירם

שאלה:

יש לי ידיד שיש לו גמ"ח ושאל אותי על איזה חבר שבקש ממנו הלוואה אם הוא אדם נאמן, ואמרתי לו שהוא אדם נאמן, ועל סמך זה הלווה לו 5.000\$ וכשהגיעה זמן הפרעון הוא טיען שאין לו לשלים ובעבשו הגמ"ח תובע אותו. האם אני חייב?

תשובה:

נאמר בתורה אנחנו ערבני מיד תבקשו. וכל ערבית שהיה ערבי לפני הלוואה שעלה סמך ערבותו הלווה חיב לשלים, אבל אם לא על סמך דבריו הלווה ע"פ שהוא נהיה ערבי הוא לא חיב לשלים, כגון אדם ראה תובע את חבירו שישלים לו את החוב, ובא שמעון ואמר לו עוזב אותו ואני ערבית שהוא ישלים לך, ולבסוף לא שילם, הוא פטור מלשלם, כיון שלא על אלמנתו הלווה, אלא אם כן התחייב הערב בקנין, אבל לפני הלוואה הערב מתחייב אפילו בליך נמי ובלתי שיתהוו שטר ערבות, מספיק לומר "תן לו ואני ערבי", הרי הוא מתחייב על כל הלוואה.

ובהלכה ישם שלשה סוגים ערבים: "ערבי" סתם, "ערבי קובלן" ו"ערבי שלוף דוח". וההבדל ביןיהם שבערב סתם המלה לא יכול לפנות אליו באופן ישיר, אלא צריך לפנות להו ואמ

הגאון הגדול ר' ראוון אלבץ שליט"א

ראש ישיבת אור החיים

וחבר מועצת חכמי התורה

רב אורות

טעמו וראו כי טוב ה'

התורה ודרךה של תורה מותקה היא מדבש ונופת צופים, רכים רכים שבבו בכל העולם כולו, הולך אל דרום סובב את צפון, ולא מצוי מנוח לנפשם עד שנכנסו לעולמה של תורה, שקוו בלימוד התורה ושבבו מלוא חופניים שמחה ונחת מהתורה.

אבל יש, שטעמו ואריך לו מריגשים כל כך שמחה, לא מותק להם, אפילו קצת חמוץ... מה טמונה הסיבה?.

נכאר את הדבר במשל לשני אחים, האחד שפר מזלו עלייו והתעשר עוזר רב עד שנהייה אחד מעשרי הארץ, אחיו נותר עני מרוד מותקים בקושי רב וחוי מחד לפה.

הах העשיר שבעל ימי חייו הערך ממצויק אחוי והתעסק בעצמו בלבד, עמד לחנן את בנו הבכור, מזומנים רבים הוזמנו ליום הגדול, ורק לאחיו כא נושא... אשת העשיר היראה לבעליה שכאן כבר עבר הגבול, אח זה אח וחווה להזמין לחתונת.

הах שמע לכול אשתו ושלחו מברך לאחיו בתוספת הזמן והבטחה שביזום החתונה תגיע כרוכה מכובדת לאסוף את בני המשפחה בשעה שש עבר.

שמחה גדולה שרתה השבוע בעוננו של מודנו ראש בית ההוראה שליט"א בהיכנס בנו הבכור לעול תורה ומצוות, בהשתתפות גדויל ישראלי שליט"א.

שייא המונמד נרשם בענת סיום הש"ס ע"י החתן הי"ז

בHASHATFTOT נשיא בית ההוראה

מו"ר הגאון הגדול ר' ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים,

והגאון הגדול ר' יהודה ברכה שליט"א

ר"כ ייחוה דעת ובעל הברכת יהודה.

